

DUA İLE ZORLUKLARI AŞMA YOLU

Bismillâhirrahmânirrahîm.

El-hamdu lillâhi rabbi'l-âlemîn. Hamden kesîran tayyiben mubâreken fîh. Alâ kulli hâlin fî kulli hîn. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn Muhammedini'l-Mustafâ Mahmûdi'l-Muhtârî'l-Emîn ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'd:

Fe kâle Resûlullâh sallallahu aleyhi ve sellem:

أَلَا أَعْلَمُكَ مَا عَلَّمَنِي جِبْرِيلُ؟ إِذَا كَانَ لَكَ حَاجَةٌ
إِلَى بَخِيلٍ شَحِيحٍ، أَوْ سُلْطَانٍ جَائِرٍ، أَوْ غَرِيمٍ فَاحِشٍ
تَخَافُ فُحْشَهُ فَقُلْ: اللَّهُمَّ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَبِيرُ، وَأَنَا
عَبْدُكَ الضَّعِيفُ الدَّلِيلُ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ.
اللَّهُمَّ سَخِّرْ لِي فُلَانًا كَمَا سَخَّرْتَ فِرْعَوْنَ لِمُوسَى،
وَلِيَّنِي لِي قَلْبَهُ كَمَا لَيَّنْتَ الْحَدِيدَ لِدَاوُدَ، فَإِنَّهُ لَا
يَنْطِقُ إِلَّا بِإِذْنِكَ، وَنَاصِيَتُهُ فِي قَبْضَتِكَ، وَقَلْبُهُ فِي
يَدِكَ. جَلَّ ثَنَاءُ وَجْهِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

Elâ ü'allimüke mâ allemenî cibrîlü izâ kâne leke hâcetün ilâ bahîlin şehîhin ev sultânin câirin ev ğarîmin fâhîşin tehâfü fuh-şehû fe-kul: Allahümme ente'l-'azîzü'l-kebîru ve ene 'abdüke'd-da'îfü'z-zelîlü lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi-ke. Allâhümme sehîrlî fülânen ke-mâ seharte fir'avne li-mûsâ ve leyyin lâ kalbehû ke-mâ leyyente'l-hadîde li-dâvûde fe-innehû lâ yentıku illâ bi-iznike ve nâsiyetühû fî kabdatike ve kalbühû fî yedike celle senâü vechike yâ erhame'r-râhimîne.

Peygamber sallallahu aleyhi vessellem efendimiz Enes radiyallahu anha hitaben buyurmuş ki;

Elâ ü'allimüke mâ allemenî cibrîlü. Ben sana Cebrail'in bana öğrettiği bir duayı öğre-
teyim mi? Öğretmeyeyim yani? Öğreteyim mi
öğretmeyeyim mi? İstemez misin?

Dikkat et bak onu öğreteceğim sana. Yani bu sorudan maksat, dikkati toplamasını sağla-
mak. Onun için ela'ya edat-ı tembih derler. Uyarı edatı. Hişşt bak dikkat et sana çok mü-
him bir şey öğretiyorum gibi bir mana taşıyor.

İzâ kâne leke hâcetün ilâ bahîlin şehîhin.
Eğer senin cimri, eli sıkı, pinti bir kimseye

müracat mecburiyetin olursa, bir şey isteyeceksin ama adam pinti, cimri bir kimse.

Yahut, *ev sultânin câirin*, yahut da zalim bir sultanın yanına gitmen gerekiyor, ondan bir şey istemen gerekiyorsa, onun yanında bir işin varsa, takıntın, meselen varsa.

Yahut *ev ğarîmin fâhîşin tehâfü fuhşehû*, yahut alacaklına ama öyle bir alacaklı ki sana kötü davranmasından, ağır sözler söylemesinden, ağır sözler sarfetmesinden korktuğun bir kötü alacaklına müracaat mecburiyetin olduğu zaman, *fe-kul*, şöyle dersin. Duayı öğretiyor şimdi. Yani insan eğer cimri bir kimseye müracat edecekse, eli sıkı, cimri, elinden bir şey çıkmaz ama senin de ona müracaat edeceksin, bir şey vermesi lazım sana, yahut zalim bir sultan yahut da bir alacaklı yani ki ağır sözler söyleyebilir sana. Şimdi bunu yanına giderken şöyle de:

Allahümme ente'l-'azîzü'l-kebîru. Allah'ım sen sonsuz derecede izzet sahibisin ve sonsuz derecede kebîr sahibisin. Kebîr, kerem değil. Azizsin, sonsuz derece de azizsin ve kebirsin. Ulusun, izzet sahibisin, ululuk sahibisin Ya Rabbi!

Ve ene 'abdüke'd-da'îfü'z-zelîlü. Ben ise senin zayıf ve hor zelil bir kulunum.

Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi-ke. Güç ve kuvvet hep senin elindedir senden başkasında güç ve kuvvet yoktur.

Allâhümme sehırlî fülânen ke-mâ seh-harte fir'avne li-mûsâ. Musa aleyhisselam'a firavunu nasıl müsait bir duruma getirttiysen, yani hükümdardı icabında öldürün şunu diyebilirdi filan ama, nasıl firavunu Musa aleyhisselamın karşısında uygun duruma getirttiysen, firavunun karşısında Musa aleyhisselama üstünlük ihsan ettiysen, bana da bu müracat edeceğim herife karşı böyle bir imkan lütfet, aç. Ya bu cimri adam, ya bu zalim sultan, ya bu korkunç alacaklı neyse yani aman buna karşı bana firavunu nasıl Musa aleyhisselama şey yaptıysan, müsait hale getirttiysen, bunu müsait hale getir.

Ve leyyin lâ kalbehû ke-mâ leyyente'l-hadîde li-dâvûde. Dâvûd aleyhisselam'a demiri mum gibi nasıl yapıverdiysen, bu herifin kalbine de bana böyle mum gibi yumuşatıver. Dâvûd aleyhisselam demiri işlerdi, zırh yapardı, şey yapardı, elinde mum gibi demiri

işlerdi yani öyle bir meziyeti var. Kur'an-Kerîm'de;

Veelennâ lehu-lhadîd. (*Sebe' Suresi 10. Ayet*) geçiyor.

Fe-innehû lâ yentıku illâ bi-iznike. Çünkü bu adam, bu herif ancak senin izninle konuşur, senin izin verdiğin lafları konuşur, izin vermezsen söyleyemez.

Ve nâsiyetühû fî kabdatike. Bunun dizgini, saçının perçemi senin elindedir Ya Rabbi! Yani hayvanın dizgini varsa dizginden çeker götürürsün, dizgini yoksa ne yaparsın? Şu alnındaki saçlarından yakalarsın çekersin gelir, hangi hayvansa yani, yelesinden, başının üstündeki saçından, perçemimden tutarsın gelir. Bu herifin de şeyi, dizgini, perçemi senin elinde Ya Rabbi!

Ve kalbühû fî yedike. Gönlü de senin elinde Ya Rabbi! İsteddiğin çevirirsin, yumuşatırsın merhametlendirirsin, ne istersen öyle yaparsın.

Celle senâü vechike. Zatının övgüsünün şanı çok yücedir Ya Rabbi! Senin azametinin son derece yüksektir Ya Rabbi!

Yâ erhame'r-râhimîne. Ey merhametlilerin en merhametlisi diye yanına gir. Bu duaları

mutlaka ezberleyeceğiz, çok mühim. Çünkü etrafımız böyle insanlarla dolu. Sayfa yüz atmış sekiz, hadîs bir. Bu hadîs i ezberleyeceğiz. Bakalım bir okuyuşta ne kadar kaldı hatırımızda?

Allahümme ente'l-'azîzü'l-kebîru ve ene 'abdüke'd-da'îfü'z-zelîlü lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi-ke.

Bakalım neresini atladık.

Sehhırlî fülânen ke-mâ seharte fir'avne li-mûsâ ve leyyin lâ kalbehû ke-mâ leyyente'l-hadîde li-dâvûde fe-innehû lâ yentıku illâ bi-iznike ve nâsiyetühû fî kabdatike ve kalbühû fî yedike celle senâü vechike yâ erhame'r-râhimîne.

Epeyce bir toparladık.

Okuyalım şimdi beraberce;

Önce ne diyor ?

Allahümme ente'l-'azîzü'l-kebîru. Orayı söyledik.

Ve ene 'abdüke'd-da'îfü'z-zelîlü. Birisi hatırlattı onu da hatırladık.

Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi-ke. Buda tamam.

Allâhümme sehırlî fülânen ke-mâ seharte fir'avne li-mûsâ. Buda tamam.

Ve leyyin lâ kalbehû. Kalbini yumuşat onun.

Ke-mâ leyyente'l-hadîde li-dâvûde. Buda tamam.

Fe-innehû lâ yentıku illâ bi-iznike. Burayı kelimelerini hatırlayamadık. Konuşmasını söyledik, Türkçesini söyledik.

Lâ yentıku illâ bi-iznike. Senin iznin ile konuşur bu ancak konuşursa.

Ve nâsiyetühû fî kabdatike. Alnın perçimi senin alnında Ya Rabbi! Çekersen götürürsün.

Ve kalbühû fî yedike. Kalbi de senin elinde.

Celle senâü vechike yâ erhame'r-râhimîne. Demek ki iki yerde iki küçük hata yaparak toarlayabildik.

Ama birde yarın soralım. Ne kadar hatırı-mızda kaldı diye. Bu çok önemli bir dua. Bu du-ayı hepimizin ezberlemesi lazım Türkiye ye gideriz, gümrükçünün karşısına geliriz, bil-mem şöyle olur böyle olur, sıkışık zamanlarda karşımızdaki heriflere karşı bunu okumak la-zım.

En iyisi ben bunu bir güzel döktürüp yaza-yım. Ondan sonra birisi de çoğaltsın verelim herkese. Herkesin yanında ha hem eski

yazısını yazalım, hem okunuşunu, hem manasını. Üç paragraf halinde, Arapçası, okunuşu, anlamı, bu dana düştü gene. Gene okkanın altına ben düştüm. İnşâallah unutmam. Unutursam çok sıkışık durumda kalacağız

a. Dünya Karşılığında Ahireti Feda Etmek

İkinci hadîs-i şerîf.

أَلَا أَنْبِئُكَ بِشَرِّ النَّاسِ؟: مَنْ أَكَلَ وَحَدَهُ، وَمَنْعَ رِفْدَهُ،
وَسَافَرَ وَحَدَهُ، وَضَرَبَ عَبْدَهُ. أَلَا أَنْبِئُكَ بِشَرِّ مَنْ
هَذَا؟: مَنْ يُبْغِضُ النَّاسَ وَيُبْغِضُونَهُ. أَلَا أَنْبِئُكَ بِشَرِّ
مَنْ هَذَا؟: مَنْ يُخْشَى شَرُّهُ، وَلَا يُرْجَى خَيْرُهُ. أَلَا
أَنْبِئُكَ بِشَرِّ مَنْ هَذَا؟: مَنْ بَاعَ آخِرَتَهُ بِدُنْيَا غَيْرِهِ.
أَلَا أَنْبِئُكَ بِشَرِّ مَنْ هَذَا؟: مَنْ أَكَلَ الدُّنْيَا بِالدِّينِ

Elâ ünebbiüke bi-şerri'n-nâsi men ekele vahdehû ve mene'a rifdehû ve sâfera vahdehû ve darabe abdehû. Elâ ünebbiüke bi-şerrin min hâzâ men yübğıdu'n-nâse ve yügıdünehû. Elâ ünebbiüke bi-şerrin min hâzâ men yuhşâ şerruhû ve lâ yürcâ hayruhû. Elâ ünebbiüke bi-şerrin min hâzâ men bâ'a

âhiratehû bi-dünyâ ğayrihî. Elâ ünebbiüke bi-şerrin min hâzâ men ekele'd-dünyâ bi'd-dîni.

İbn Asâkir, Muâz radiyallahu anh den rivayet etmiş Peygamber sallallahu aleyhi vessellem Efendimiz şöyle buyuruyor;

Elâ, Muâz radiyallahu anh hitaben. râvîye hitaben olmalı.

Elâ ünebbiüke bi-şerri'n-nâsi. Ben sana insanların en kötüsünü bildireyim mi? Soru manasıyla da olabilir. Haber vereyim, bildireyim mi? diye veya dikkat et bildiriyorum manasında da olabilir. Bak insanların dikkat, şimdi kulağını aç, kendine gel, bak sana insanların en kötüsünü haber vereceğim manasına da gelir.

Kimdir bu en kötüsü insanların?

Men ekele vahdehû. Yemeği tek başına yiyor, o kimse ki yemeği tek başına yer, tek başına yemeği yer, yani sofraya kimseyi çağırıyor, kendisi doyuyor, başkası aç mı tok mu aldırmıyor, tek başına yemek iyi değil. Onun için İbrahim aleyhisselam sofraya birisini bulmak için dolaşmış, hocamızın şeyhi Tekirdağlı Mustafa Feyzi hazretlerinin kardeşi Tekirdağ müftüsü de sofraya oturduğu zaman mutlaka misafirle oturmuş, misafir yoksa

han odalarına gider işçileri toplar getirir gene sofrada beraber yemek yemiş, cömertlik alameti yemeği beraber yemek, ötekisi de kötü tek başına yemek.

Yani insanların en kötüsü kimdir?

Tek başına yemek yer, sofrasını hazırlıyorlar, otururlar, ne hanımı yanına sokulabiliyor, ne çocuğu gelebiliyor, ne misafir var, yiyor bitiriyor filan.

İkincisi de başka ne yapar?

Men ekele vahdehû. Tek başına yemek yiyor, bu kötü.

Ve mene'a rifdehû. Tek başına yiyen ve reftini men eden yani başkasına ikram etmeyen, kimsenin yanına gelmesine müsaade etmeyen, hayrını yapmayan gibi anlıyorum bakalım. Bu aslında şuradan gelse gerek, hayvanın bir üstü olur, asıl semerine birisi biner, bir de acırsan birisini arkasına alırsın, arkasına hayvanın bindirirsin bindiriverirsin, kimseyi bindirtmiyor hayvanına yani ikramda bulunmuyor.

Ve sâfera vahdehû. Tek başına seyahat ediyor, buda iyi değil. Yola arkadaş alacak, en aşağı üç kişi çıkacaklar. Çünkü bir kişi olursa şeytan gözüne kestirir ve saldırırmış bir

kişiyeye, aldatıyor yani. İki kişi olursa onlar da gözü kesermiş, onlara da yeltenirmiş, kandırmaya kalkışmış. Üç kişi olursa, üç kişiyeye sokulamazmış, üç kişi cemaati teşkil ediyor, cemaate dokunamıyor, cemaatten ayrı tek oldu mu şeytan haklayabiliyor. Onun için en aşağı üç kişi gitmeye gayret etmek lazım. Arkadaş bulmak lazım, arkadaşla gitmek lazım, yalnız gitmemek lazım.

Ama bu herif ne yapıyor bu kötü adam?

Tek başına yemek yiyor, terkisine kimseyi bindirmiyor, yolculuğu bir tek kendisi yapıyor.

Ve darabe abdehû. Kırbacı veya sopayı aldı mı kölesini de pataklıyor. El kaldıramaz, vur Allahım vur.

İnsanların en kötüsünü sana haber vereyim mi?

Ver Ya Resûlullah! Tek başına yemek yiyen, terkisine kimseyi almayan, yolculuğu yalnız başına yapan, kölesini döven.

Elâ ünebbiûke bi-şerrin min hâzâ. Bundan daha kötüsünü söyleyeyim mi sana? Bu kötü ama bundan daha kötüsünü söyleyeyim mi?

Dikkat et söylüyorum haber veriyorum.

Men yübğıdu'n-nâse ve yügıdûnehû. O kimse ki, halka, cemaate, insanlara kızar.

Halk, cemaat, insanlar da ona kızar. Bu da şerdir, bu ondan daha şerli. Yani o kendisi halka kızıyor, halk da ona kızıyor, bir meziyeti yok ki halk kızıyor, bunun huyu kötü ki halktan hiç mi iyisi yok bu kadar insanın arasında, halka kızıyor.

Elâ ünebbiüke bi-şerrin min hâzâ. Bundan da daha fenasını söyleyeyim mi? Şimdi dikkat et onu söyleyeceğim, söylüyorum.

Men yuhşâ şerruhû ve lâ yürcâ hayruhû. Kötülüğünden devamlı endişe edilen, kendisinden bir hiç hayır umulmayan kimse, bu ondan da fena. Aman bu heriften bir oyun çıkar ama diye korkuluyor, bir hayır umulmuyor, buda fena.

Elâ ünebbiüke bi-şerrin min hâzâ. Bundan da kötüsünden haber vereyim mi? haber veriyorum işte.

Men bâ'a âhiratehû bi-dünyâ ğayrihî. Ğayrehû da olabilir. Men bâ'a âhiratehû Âhiretini satar.

Bi-dünyâ. Dünyalık karşılığında, ğayrehû, bir başkasına. Ahiretini menfaat karşılığı başkasına satan, bu daha fenadır.

Elâ ünebbiüke bi-şerrin min hâzâ. Bundan da daha beterini beterin beterini söyleyeyim mi?

Men ekele'd-dünyâ bi'd-dîni. Dini satarak, dinini kullanarak dünyalık sağlayıp geçimini sağlayan, dini kullanarak geçimini sağlayan, dini gidiyor, dünyalığı öyle elde ediyor, dinini vererek dünyalığı sağlayan. Artık bu tabi.

Men ekele'd-dünyâ. Dünyalık yiyor. *Bi'd-dîni.* Din ile.

Yani bu nasıl olur?

Dinî bir şeyle dininden fedakârlık yaparak veya dinî şeyi vasıta ederek şey yapıyor. Mesela ben ilkokulda okurken bir bizim sınıfta okuyan birisi vardı, tabi biz okurken onu şey yapmıyorduk, sınıfta bir arkadaş, sonradan baktım kıptîlerden yani çingene taifesinden, sonra batım Süleymaniye camisinde güzel Kur'an okuyor, para topluyor, mendil açmış, ustaca da okuyor yani, artık ne yollu olursa yani. Şimdi bunu hatırlamaya çalışalım.

Neler insanların en şerlisi?

Bir adam ki, tek başına yemek yiyor, atının veya bineğinin arkasına kimseyi almıyor, kimseye yardımcı olmuyor, seyahate tek

başına çıkıyor, kölesini dövüyor. Bundan daha kötüsü, bu adamdan daha kötüsü, cemaate kızıyor cemaat de ona kızıyor. Bundan daha kötüsü, şerrinden korkuluyor, hiç hayır beklenmiyor kendisinden. Bundan daha kötüsü, âhîretini satıyor başkasına dünyalık karşılığında. Bundan daha kötüsü, dinini kullanarak dünyalık sağlıyor.

Allah bizi bu durumlardan korusun, bunların hepsi kötü şeyler olduğu, beterin beteri olduğu anlaşılıyor.

b. Dünya Hayatının Tatlılığı ve Tehlikesi

Üçüncü ve sonuncu hadîs-i şerîf.

أَلَا إِنَّ الدُّنْيَا حُلْوَةٌ خَضِرَةٌ، فَرُبَّ مُتَخَوِّضٍ فِي
الدُّنْيَا لَيْسَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا النَّارُ

Elâ inne'd-dünyâ hulvetün hadıratün fe-rubbe mütehavvidın fi'd-dünyâ leyse le-hû yevme'l-kıyâmeti illa'n-nâru.

Efendimiz buyurmuş ki; dikkat edin ki dünya hayatı.

Hulvetün. Tatlıdır, keyiflidir.

Hadıratün. Yeşilliktir, çayır çimen, yeşillik, hoştur dünya hayatı amma.

Fe-rubbe mütehavvidın fi'd-dünyâ. Nice dünyaya balıklama dalan insan vardır ki,

dünyalığa menfaatini, kazancını elde etmek için, nice insan vardır ki;

Leyse le-hû yevme'l-kıyâmeti illa'n-nâru.

Kıyamet gününde nasibi cehennemden başka değildir, cehenneme gidecek.

O halde ne yapmak lazım?

Dünyalığın helal tarafını elde etmeye çalışmak lazım. Haramından çok şiddetli, dikkatli, itinalı, ihtimamlı şekilde korunmak lazım. Haramdan korunmak lazım. Dünya menfaati, parası, pulu, güzeldir, yeşilliktir, tatlıdır, çayırdır, çimendir, amma haram olursa âhiretini insan mahvetmiş olur. Dünyanın yeşilliğine, tatlılığına aldanmayıp, günahın cazibeli oluşuna aldanmayıp, haramdan uzak durmaya dikkat etmemiz gerekiyor. Allah tevkîfini refîk eylesin. Cümlemizi helal lokma yiyen, âhireti için çalışan, sevap kazanan cennetlik kullarından eylesin.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

